

**การรับรองสถานศึกษา การรับรองหลักสูตร และการรับรองปริญญาบัตร
ในระบบการศึกษาของประเทศฝรั่งเศส**

1. การรับรองสถานศึกษาแตกต่างจากการรับรองหลักสูตร

การรับรองสถานศึกษาโดยรัฐ (Reconnu par l'Etat) มีวัตถุประสงค์เพื่อรับรองว่าสถานศึกษานั้นมีส่วนให้การสนับสนุนแก่ภาครัฐในด้านการศึกษา การรับรองสถานศึกษา แตกต่างจากการรับรองวิทยฐานะของปริญญาที่ออกโดยสถานศึกษา กล่าวคือกระทรวงศึกษาธิการรับรองสถานศึกษาโดยไม่มีระยะเวลาจำกัด เกณฑ์ในการให้การรับรองคือ ตรวจสอบการจัดการสถานศึกษา อุปกรณ์และสถานที่เรียน คุณภาพการสอน บุคลากร และการบริหารการเงิน โรงเรียนที่ได้รับการรับรองประเภทนี้มีสิทธิ์ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐและสามารถรับนักเรียนทุนรัฐบาลเข้าศึกษาได้ (เกณฑ์ในการเป็นนักเรียนทุนรัฐบาลคือผู้ปกครองมีรายได้จำกัด) การที่สถานศึกษาได้รับการรับรองประเภท R - Reconnu par l'Etat มิได้หมายความว่าหลักสูตรที่เปิดสอนและปริญญาบัตรที่ออกให้แก่นักศึกษาได้รับการรับรองจากรัฐเสมอไป

การรับรองวิทยฐานะปริญญาบัตร มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา การรับรองมีระยะเวลาจำกัด โดยมีการตรวจสอบคุณภาพการสอน ทุก 4-6 ปี เกณฑ์ในการให้การรับรอง คือ การตรวจสอบคุณภาพการเรียนการสอน คณะกรรมการพิจารณาการรับเข้าศึกษา และ คณะกรรมการสอบไล่สำเร็จการศึกษา ปริญญาบัตรของสถานศึกษาเอกชนที่ได้รับการรับรองในช่วงหนึ่ง มีสิทธิ์ไม่ได้รับการต่ออายุการรับรองได้

2. การรับรองปริญญาบัตร

ในยุคโลกาภิวัตน์ที่ภาษาอังกฤษได้รับความนิยมขึ้นเรื่อยๆ ในฐานะภาษาสื่อสารข้ามพรมแดน สถานศึกษาอุดมศึกษาในฝรั่งเศส ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ต่างเปิดหลักสูตรที่สอนเป็นภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นทุกปี เพื่อดึงดูดนักศึกษาต่างชาติ หรือ นักศึกษาชาวฝรั่งเศสเองก็ตาม ที่ตั้งเป้าหมายเข้าสู่ตลาดแรงงานสากลเมื่อสำเร็จการศึกษา

ในบรรดาหลักสูตรที่เปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในฝรั่งเศส กว่าร้อยละ 90 เป็นหลักสูตรระดับปริญญาโท และส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรสาขาบริหารธุรกิจ ซึ่งให้ปริญญา “Master of Business Administration” (MBA) แก่ผู้สำเร็จการศึกษา นอกจากนี้ ยังมีหลักสูตรสาขากฎหมาย ซึ่งให้ปริญญา “LL.M.” และหลักสูตรสายวิทยาศาสตร์ เช่น ด้านวิศวกรรม ซึ่งให้ปริญญา “Master of Science” (MSc) และอาจมีหลักสูตรระดับปริญญาตรีบ้าง ซึ่งให้ปริญญา “Bachelor”

ปริญญาที่กล่าวมาข้างต้นนี้ เป็นปริญญาของการศึกษาแบบสากล ซึ่งมีต้นแบบมาจากการศึกษาระบบอังกฤษหรืออเมริกัน ซึ่งหากถามว่าทางการฝรั่งเศสรับรองปริญญาเหล่านี้หรือไม่ คำตอบคือ ไม่มีหน่วยงานใดที่ได้รับมอบหมายจากทางการฝรั่งเศสให้รับรอง หรือ ตรวจสอบควบคุมปริญญาดังกล่าว ดังนั้น ค่าของปริญญาประเภทนี้ ขึ้นอยู่กับชื่อเสียงของสถานศึกษา หรือ ตราประกันคุณภาพที่ออกโดยสมาคมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล อาทิเช่น สมาคม AMBA ในสาขาบริหารธุรกิจ

สำหรับ ปริญญาที่ได้รับการรับรองจากทางการฝรั่งเศส ได้แก่ “ปริญญาบัตรแห่งชาติ” ที่ใช้คำเรียกต่อไปนี้

- ปริญญาตรี Licence
- ปริญญาโท Master
- ปริญญาเอก Doctorat

นอกจากนี้ ยังมีวุฒิปัต (diplôme) ซึ่งมีค่าเทียบเท่าปริญญาโท เรียกว่า Grade Master ที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่ได้รับมอบอำนาจจากทางการฝรั่งเศสให้เป็นผู้ควบคุมตรวจสอบหลักสูตร ตามกฎกระทรวง ซึ่งมีชื่อเรียกแตกต่างจาก Master แต่มีศักดิ์และสิทธิ์เท่า Master อาทิเช่น

- Diplôme d'Ingénieur ซึ่งมี หน่วยงาน Commission des Titres d'Ingénieur (CTI) รับรอง สามารถตรวจรายชื่อหลักสูตรที่ได้รับการรับรองได้ที่ <https://www.cti-commission.fr>

- Diplôme de l'Ecole de Commerce หลักสูตร Grande Ecole – Grade Master ซึ่งมี หน่วยงาน Commission d'Evaluation des Formations et Diplômes de Gestion (CEFDG) รับรอง ทั้งนี้ หลักสูตรที่ให้อวุฒิปัตดังกล่าวมีเปิดสอนในสถานศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน สามารถตรวจรายชื่อหลักสูตรที่ได้รับการรับรองได้ที่ <https://www.cefdg.fr>

สำหรับนักเรียน นักศึกษา ที่สนใจจะสมัครเรียนในหลักสูตรที่เปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษใดๆ ในประเทศฝรั่งเศสสามารถดูที่หัวข้อประเภทของปริญญา “Nature de Diplôme” ว่าปริญญาบัตรที่จะได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษาเป็นปริญญาประเภทใด ขอยกตัวอย่าง หลักสูตรสาขากฎหมาย ที่เปิดสอนเป็นภาษาอังกฤษ “LL.M.” ในมหาวิทยาลัย Paris I เมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษา นักเรียนจะได้รับ “ปริญญาบัตรมหาวิทยาลัย” (Diplôme Universitaire) ซึ่งมีใช้ปริญญาบัตรแห่งชาติ (Diplôme National) ในขณะที่ มหาวิทยาลัย Aix-Marseille เปิดสอนหลักสูตร ปริญญาโท สาขากฎหมายเป็นภาษาอังกฤษ ชื่อหลักสูตร European Master in Law and Economics และประกาศนียบัตรปริญญาบัตรแห่งชาติ ดังนั้น หากต้องการศึกษาเพื่อให้ได้ปริญญาบัตรแห่งชาติที่ได้รับการรับรองโดยทางการฝรั่งเศส ควรตรวจสอบกับสถานศึกษาให้ชัดเจนก่อนว่าปริญญาบัตรที่จะได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษานั้น เป็นปริญญาบัตรมหาวิทยาลัย ที่ใช้ชื่อปริญญาเรียกตามระบบสากล (อาทิเช่น Bachelor , Master of Science , Master of Business Administration, PhD) หรือ เป็นปริญญาบัตรแห่งชาติฝรั่งเศส (Diplôme National)

นอกจากนี้ยังมี หลักสูตร “ปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยชั้นสูง” ที่เปิดสอนเป็นภาษาฝรั่งเศส และรับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมาแล้ว อาทิเช่น Diplôme Supérieur Universitaire (DSU) สาขา กฎหมาย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ทางกฎหมายฝรั่งเศสแก่นักศึกษาต่างชาติ โดยแต่เดิมนั้น หลักสูตรดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของนักศึกษาต่างชาติที่ติดอาณานิคมของฝรั่งเศสที่ใช้กฎหมายฝรั่งเศสเป็นแบบอย่างของกฎหมายท้องถิ่น ในปัจจุบัน หลักสูตรดังกล่าวได้รับความนิยมจากนักศึกษาต่างชาติที่ต้องการหาความรู้เกี่ยวกับกฎหมายของฝรั่งเศส หรือเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษาหลักสูตรปริญญาโท สาขากฎหมาย ที่ประกาศนียบัตรปริญญาบัตรแห่งชาติ

หมายเหตุ สถานศึกษาสามารถขอเปลี่ยนสถานะหลักสูตรที่ประกาศนียบัตรมหาวิทยาลัย ให้เป็นหลักสูตรที่ประกาศนียบัตรแห่งชาติได้ ซึ่งต้องดำเนินการยื่นขอต่อกระทรวงศึกษาธิการและอุดมศึกษา และใช้เวลาดำเนินการ 4 -5 ปี นอกจากนี้ ยังมีเหตุผลทางการบริหารจัดการเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยคือ การเปิดหลักสูตรที่ประกาศนียบัตรมหาวิทยาลัย จะคล้ายคลึงกับการออกนอกระบบ ซึ่งสถานศึกษาจะมีความคล่องตัว ในการกำหนดค่าเล่าเรียน งบประมาณการจ้างบุคลากรผู้สอน มากกว่าหลักสูตรที่ประกาศนียบัตรแห่งชาติ